

BEZMAKSAS DIGITĀLIE KULTŪRAS RESURSI

Kultūrizglītības programmas “Latvijas skolas soma” lielā vērtība ir iespēja piedāvāt Latvijas skolēniem klātienē sastapšanos ar kultūru un mākslu, esot vienā telpā ar aktieri, mūziķi, gleznu, skatoties filmu uz lielā ekrāna, klātesot kultūras notikuma rašanās brīdī, iepazīstot pagātnes kultūras dārgumus un cilvēkus, kas tos rada šodien. Strādājot *COVID-19* pandēmijas apstākļos, nācās meklēt jaunus risinājumus, un nu esam bagātāki ar apkopotu informāciju par bez maksas pieejamajām digitālajām kultūras norisēm. Piedāvājums ietver lieliskus virtuālos ceļojumus pa muzejiem un izstāžu zālēm, pieejas literatūras darbiem, digitālas teātra izrādes un koncertus, bagātīgu filmu klāstu, aktuālām tēmām veltītu radio un televīzijas raidījumu ierakstus un citus dārgumus, kas ļauj apjaust, ka kultūra ir mums visapkārt, cieši cauraužot arī skolā apgūstamo mācību saturu.

Aicinām jūs izmantot šos resursus, plānojot mācību saturu un procesu visa mācību gada garumā, tai skaitā, gatavojoties apmeklēt kultūras norises klātienē vai pārrunājot gūto pieredzi.

Lai izziņas prieka un jaunu atklājumu pilnas tikšanās ar kultūru!

TEĀTRIS

Interneta vietne “Latvijas Nacionālā teātra 100 gadi”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais teātris

Plašāk: <http://100.teatris.lv/>

Šis ir Latvijas Nacionālā teātra veltījums visām aizvadītajām teātra sezonām, būtiskākajiem iestudējumiem un personībām. Iespējams uzzināt gandrīz visu, kas teātrī noticis kopš tā dibināšanas 1919. gadā.

Latvijas Nacionālā teātra podkāsts “Klausies Nacionālo!”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais teātris

Plašāk: <https://teatris.lv/jaunumi/jaunums-klausies-nacionalo>,
https://www.youtube.com/playlist?list=PLMjBAASMXW9APHt-csXcmfMSb_q8ZfBO6

Aktieri, režisori un citas ar teātri saistītas personības sarunājas par un ap Latvijas Nacionālā teātra repertuāra izrādēm, piemēram, “Katls”, “Alise Brīnumzemē”, “Puika, kurš redzēja tumsā”, “Lepnums un aizspriedumi” un citām. Sarunās izteiktie viedokļi var noderēt gan pirms izrāžu noskatīšanās programmas “Latvijas skolas soma” ietvaros, gan pēc tam.

Dirty Deal Teatro “Izrādes-instrukcijas”

Piedāvā: *Dirty Deal Teatro*

Plašāk: <https://dirtydealteatro.lv/izrades-instrukcijas/>

Dirty Deal Teatro komandai ir skaidrs, ka kultūru karantīnā ielikt nevar. Tāpēc sadarbībā ar dramaturgiem tapis “Izrāžu-instrukciju” cikls, ko ikviens bez maksas var piedzīvot mājās.

Instrukciju izrādes ir vienkāršas struktūras, īsas izrādes, kuras veido dramaturgu izvēlēti vai radīti teksti, uzdevumi, attēli u.c. materiāli, kas pieejami digitāli. Katra izrāde ir citāda – vienā vairāk jāklusās, citā jārunā, kāda jāspēlē divatā, bet citas var piedzīvot pilnīgā vienatnē.

Skolotāji un skolēni tiek aicināti izmantot sagatavotās mini izrādes mācību procesā. Šīs izrādes var dažādot literatūras stundas, paverot plašāku skatījumu uz dramaturģiju un teātra pasauli, kā arī var kalpot par interaktīvu materiālu sociālo zinību stundām.

Mācību materiāli vidusskolai “Zvēri ir nemierīgi: indivīda un varas attiecības”

Piedāvā: Teātra trupa KVADRIFRONS sadarbībā ar izglītības speciālistiem

Plašāk: <http://kvadrifrons.lv/ekultura/ematerials>

Mūzikas teātra izrāde “Zvēri ir nemierīgi” vēstīja par jaunu komponistu, kura tēls tika radīts, iedvesmojoties no notikumiem krievu komponista Dmitrija Šostakoviča dzīvē 1930. gadu vidū – laikā, kad Padomju Savienībā arvien spēcīgāk izpaudās Staļina represijas pret tās iedzīvotājiem, tai skaitā māksliniekiem. Izrāde rosināja domāt par

tēmām, kas aktuālas arī Latvijas politiskajā un mākslas vēsturē: padomju okupācija, komunistiskā režīma politika un attieksme pret indivīdu, mākslinieka loma režīmā, Latvijas radošo cilvēku likteņu līdzības ar krievu māksliniekiem. Balstoties šajās tēmās, tapis mācību materiāls skolēniem.

Mācību materiālos iekļauti video ar jomas ekspertu – literatūras zinātnieces Evas Eglājas-Kristsones, kultūrpētnieka Denisa Hanova, kustību mākslinieces Simonas Orinskas un dramaturga Evarta Melnalkšņa – komentāriem un informāciju par dažādām parādībām (LPSR Rakstnieku savienība, socreālisms, ķermenis teātrī) un personībām (V. Belševica, I. Ziedonis, Aristotelis u. c.). Stundu plāni ar darba lapām skolēniem sagatavoti literatūras, kulturoloģijas un vēstures nodarbībām. Video var tikt izmantoti arī politikas, mūzikas, drāmas un citās nodarbībās.

DEJA

Multimediālā deju lielizrāde “Abas Malas”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais kultūras centrs

Plašāk: <https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/144888/deju-lielizrade-abas-malas>

Viens no lielākajiem Latvijas valsts simtgades notikumiem – deju lielizrāde “Abas Malas” – bija unikāls un vēl nebijis projekts Latvijā gan tehniskās realizācijas, gan mākslinieciskās ieceres kontekstā. Uzvedumu veidoja oriģināla horeogrāfija, mūzika un scenogrāfija kopā ar video projekcijām un gaismām. Deju lielizrāde ir simts gadus sens stāsts par mums pašiem – Latvijas cilvēkiem – un mūsu zemi, kuras dzīslās plūst laika upe Daugava, ko uz īpaši radītās 2000 kvadrātmetru lielās mākslas projekciju skatuves izdejoja vairāk nekā 500 baleta, laikmetīgās un tautas deju dejotāji.

CIRKS

Rīgas cirka stāsti

Piedāvā: VSIA “Rīgas cirks”

Plašāk: <http://cirks.lv/vesture/rigas-cirka-stasti>

Plašs audiovizuālais materiāls par cirka darbību un māksliniekiem. Tā kā Rīgas cirks šobrīd atrodas pārmaiņu posmā, ceļā uz jaunu darbības modeli, ir īstais laiks pētīt un novērtēt esošo mantojumu, un uz tā bāzes radīt laikmetīgas kultūras vērtības.

VIZUĀLĀ MĀKSLA

Latvijas Nacionālā mākslas muzeja piedāvātās iespējas iepazīt mākslu digitāli

Piedāvā: Latvijas Nacionālais mākslas muzejs

Plašāk: <http://www.lnmm.lv/lv/noteikumi/paliecmajas>

Latvijas Nacionālā mākslas muzeja mobilā lietotne

Bezmaksas mobilā lietotne ļauj izzināt muzeja ekspozīcijas un unikālās ēkas arhitektūru. Aplikāciju iespējams lejupielādēt vietnēs *GooglePlay* un *AppStore* latviešu, krievu un angļu valodā bez maksas.

Izglītojoši projekti

“Vienas gleznas stāsts”

Video sērijas par Latvijas Nacionālā mākslas muzeja pastāvīgajā ekspozīcijā skatāmajiem mākslas darbiem.

Plašāk:

http://www.lnmm.lv/lv/lnmm/apmekle/aktivitates_pasakumi_ekskursijas/pieaugusajiem/1548-vienas-gleznas-stasts-i;

“*Vienas gleznas stāsts I*”

https://www.youtube.com/watch?v=E0t3pV8evV4&list=PLF3pe7aRmkQwNg6WmA LwOscMN25yG0d_7

“*Vienas gleznas stāsts II*”

<https://www.youtube.com/watch?v=3lrtpykIHOQ&list=PLF3pe7aRmkQw0Mh79lo4aEe8f0TYaDA7o>.

Izstādes “Jāzepa Pīgožņa balva Latvijas ainavu glezniecībā” šķiramgrāmata

Piedāvā: Rīgas pašvaldības kultūras iestāžu apvienības Rīgas Sv. Pētera baznīcas pārvalde

Plašāk: <https://www.yumpu.com/lv/document/read/63296221/katalogs-jazepa-pigozna-balva-latvijas-ainavu-gleznieciba-2020>

Godinot 1990. gada 4. maija notikumus, Rīgas Sv. Pētera baznīcas pārvalde sarūpējusi krāšņu dāvanu – izstādes “Jāzepa Pīgožņa balva Latvijas ainavu glezniecībā” 2020. gada izdotā kataloga digitālo versiju jeb šķiramgrāmata, kurā apkopoti 92 Latvijas ainavas gleznojumi, piedāvājot apceļot mūsu zemi un smelties dabas enerģiju, šķirstot digitālā kataloga lapaspuses.

Metodiskais materiāls “Kino skolās” / Latvijas filmas Latvijas simtgadei

Piedāvā: Nacionālais kino centrs

Plašāk: http://nkc.gov.lv/wp-content/uploads/2020/02/kino_skolas_100m.pdf

Nacionālā Kino centra programmā “Latvijas filmas Latvijas simtgadei” uzņemtas 16 pilnmetrāžas filmas (sešas spēlfilmas, divas animācijas filmas un astoņas dokumentālās filmas) dažādos rakursos un atšķirīgā stilistikā stāsta par Latviju – no senvēstures līdz mūsdienām, īpašu uzmanību pievēršot 20. gadsimtam, sarežģītākajam laikam valsts un nācijas vēsturē.

Pedagogi un izglītības speciālisti sagatavojuši skolotājiem un skolēniem ieteicamos mācību stundu plānus un darba lapas par filmām, ko iespējams izmantot dažādu mācību jomu apgūvē. Metodiskais materiāls palīdzēs skolotājam izvēlēties konkrētu simtgades filmu vai tās fragmentu, lai paspilgtinātu vai ilustrētu kādu noteiktu mācību tēmu. Nacionālais Kino centrs savukārt metodiskajam materiālam pievienojis plašākus aprakstus par katru no filmām – sižetu anotācijas, stāstus par filmas tapšanas apstākļiem un radošajām komandām, citātus no recenzijām un dažādus papildmateriālus, kas ļauj par konkrēto filmu uzzināt vairāk.

Raidījumu cikls par Simtgades filmu tapšanu “Latvijas filmas Latvijas simtgadei”

Piedāvā: Latvijas Televīzija

Plašāk: <https://replay.lsm.lv/lv/raidijums/220/latvijas-filmas-latvijas-simgadei>

16 filmas, kas tapušas Latvijas valsts simtgades zīmē, – dokumentāli novērojoši tagadnes stāsti un pagātnes notikumu restaurācijas, mūsdienīgas literatūras ekranizācijas un tagadnes cilvēkdrāmas, leģenda par tautas dziesmas spēku animācijā. Mūsu labākie visu paaudžu aktieri jaunās spēlfilmās par ģimeni, tautas vēsturi un šodienu. 16 raidījumos izstāstīts katras filmas neatkārtojama radošais lidojums, savs aizkadra stāsts, kas virzījis filmēšanas gaitu, noteicis autoru izvēlēto tēlainību un citus kino mākslas smalkumus.

Paplašinātās realitātes maršruts Rīgā “Kino pastaiga”

Piedāvā: Nacionālais kino centrs sadarbībā ar LKA Rīgas Kino muzeju

Plašāk: <http://nkc.gov.lv/aktualitates/jauna-aplikacija-piedava-kino-pastaigu-rigas-ielas/>

Rīgas svētku laikā tika atklāts jauns paplašinātās realitātes maršruts pa Rīgas kino vietām “Kino pastaiga”. Lejupielādējot bezmaksas aplikāciju, pilsētas ielās varēs iepazīties ar desmit Latvijas filmām, kas uzņemtas dažādos laikmetos, ieraudzīt filmu kadrus un darba momentus, noklausīties mūsdienu ekspertu komentārus par filmās redzamo. Aplikācija pielāgota visu vecumu interesentiem, kuri siltajos vasaras vakaros vēlēšies iepazīt pilsētu ar riteni, vai dodoties garākā pastaigā, un būs pieejama arī pēc svētkiem.

Stāsti par filmas “Dvēseļu puteni” tapšanu un plašs vēsturiskais materiāls

Piedāvā: Studija “Kultfilma”

Plašāk: <https://www.dveseluputenis.lv/lv/>

Vēsturiski informatīva vietne par latviešu strēlniekiem laikposmā no 1914. līdz 1921. gadam. Svarīgāko notikumu apraksti, bildes un atmiņas par filmā un Aleksandra Grīna romānā “Dvēseļu putenis” atspoguļotajiem notikumiem.

Ieklausies “Dvēseļu putenī”: <https://replay.lsm.lv/lv/raidijums/911/ieklausies-dveselu-puteni>

Filmas “Dvēseļu putenis” veidotāji, strādājot pie filmas, veikuši apjomīgu vēstures izpēti par Pirmo pasaules karu. Arī strēlnieku dziesmas ir nozīmīga tā laikmeta sastāvdaļa – varētu pat teikt – ikona. Par ko tās vēsta un kādēļ tās netiek dziedātas valsts svētkos mūsdienās? Pēc filmas režisora Dzintara Dreiberģa un mūziķa Māra Mihelsona iniciatīvas 10 raidījumos Latvijas spilgtākās mūzikas personības atklājušas strēlnieku dziesmu izcelsmi un nozīmi, kā arī iedziedājuši tās jaunās Reiņa Sējāna muzikālajās apdarēs.

Raidījumu cikls “Atslēgas”

Piedāvā: Studija “VFS Films”

Plašāk: <https://vfs.lv/atslegas/>

“Atslēgas” stāsta par Latvijas valsts vēstures nozīmīgākajiem jeb “atslēgas” notikumiem, personībām un pagriezieniem no 1918. gada līdz mūsdienām. Katra sērija ir aptuveni 15 minūtes gara un apskatīs vienu notikumu. “Atslēgu” mērķis ir katru izvēlēto notikumu atklāt no neparasta skatupunkta, it kā “atslēdzot durvis” uz mazāk zināmiem un tāpēc īpaši intriģējošiem faktiem. Šāda izzinoša pieeja, apejot ierastos vēstures pasniegšanas stereotipus, skatītājiem ļauj it kā zināmo ieraudzīt citām acīm un sen notikušo labāk izprast kontekstā ar šodienas pieredzi.

ARHITEKTŪRA

Rundāles pils virtuālā tūre

Piedāvā: “Virtuālā Latvija” un Rundāles pils

Plašāk: <https://latviainside.com/explore/tours/rundalespils/virtualtour.html>

Rundāles pils ir viens no Latvijas izcilākajiem arhitektūras pieminekļiem, kas nozīmīgs kā baroka laikmeta pils ansamblis ar pili, staļļiem un parku. Tas paceļas Zemgales līdzenumā, neskartā lauku ainavā, tā saglabājot sākotnējo arhitekta ieceri – centrā visam pāri pils kā valdnieka varenības simbols, no kura alejas aiziet bezgalībā.

Pils īpašo vērtību nosaka arī telpu vienotā mākslinieciskā apdare. Veidojumi un gleznojumi ir laika zoba bojāti, bet tos nav skārušas jaunāku laiku pārbūves un lieli kara laiku postījumi.

Šī apjomīgā 360° virtuālā tūre ir veidota kopā ar Rundāles pils muzeju vairāku gadu laikā, un tās apmeklētājam pils ansamblis atvērsies no labākajiem skatu punktiem un krāšņākajos gadalaikos.

Raidījumu cikls “Adreses”

Piedāvā: Studija “VFS Films”

Plašāk: <https://replay.lsm.lv/lv/raidijums/116/adreses>

Raidījums “Adreses” aizrauj skatītājus ar cilvēciski un vizuāli iespaidīgiem stāstiem par arhitektūru un dzīvesvidi mūsdienu Latvijā. Arhitektūra no visām kultūras jomām

ir cilvēkiem vistuvākā – tā ir visapkārt un nemanāmi, bet pamatīgi ietekmē cilvēku ikdienu, domāšanu, gaumi. Arhitektūra ir sabiedrības kopējā dzīves telpa. “Adreses” ar parastu cilvēku acīm pēta veiksmīgus un ne tik veiksmīgus vai pat kļedzošus arhitektūras un vides veidošanas piemērus. Katrā raidījumā tā autors Mārtiņš Ķibilds dodas uz divām vietām jeb adresēm, līdzīgi ņemot katrreiz citu cilvēku – bez profesionālas pieredzes arhitektūrā, toties ar urdošu vēlmi izzināt, domāt līdzīgi un dalīties iespajdos ar skatītājiem.

DIZAINS

Raidījums “Kāpēc dizains?”

Piedāvā: Latvijas Radio 3 Klasika

Plašāk: <https://klasika.lsm.lv/lv/lr3/raidijumi/kapec-dizains/>

Dizainam ir daudz lielāka nozīme, nekā to bieži nojaušam, saskatām, vai apzināties, tādēļ raidījumā “Kāpēc dizains? No karotes līdz pilsētvidei” tiek meklētas atbildes uz jautājumiem par lietām, procesiem un idejām, kas padara mūsu dzīvi vieglāku, vai tieši otrādi — sarežģī to. Raidījuma dalībnieki sarunājas par labu un arī par sliktu dizainu. Par to, kā tas top, kāds tas ir Latvijā un citviet pasaulē.

Raidījumu “Kāpēc dizains?” pārmaiņus vada dizaina kritiķe, lektore un publikāciju autore Jeļena Solovjova un Latvijas Mākslas akadēmijas vieslektore un dizaina diskusiju vadītāja Ilze Dobeļe.

Latvijas Dizaina gada balvas podkāsts

Piedāvā: Latvijas Dizaineru savienība

Plašāk: <https://open.spotify.com/show/1387alu24smmJYE6bNMqEi>

Latvijas Dizaina gada balva ir nacionālas nozīmes apbalvojums dizainā ar mērķi apzināt, izvērtēt un popularizēt Latvijas dizaineru izcilāko sniegumu, sekmēt Latvijā radītā dizaina pielietojumu un Latvijas dizaina nozares attīstību. Tagad stāsti un sarunas par Latvijas dizainu klausāmas Latvijas Dizaina gada balvas *Spotify* kanālā.

MUZEJI UN ARHĪVI / ATMIŅU INSTITŪCIJAS

Ekspozīcijas “Sirdsapziņas ugunskurs” resursi tiešsaistē

Piedāvā: Latvijas Politiski represēto Cēsu biedrība

Plašāk: <http://vsb.lv/attalinati-sirdsapzinas-ugunskura-resursi-tiessaiste/>

Tiešsaistē pieejami materiāli, kas noderīgi, attālināti mācoties vēsturi, sevišķi Latvijas 20. gadsimta vēsturi vai citas saistītas mācību satura jomas. Pieejamas izglītojošas nodarbības ekspozīcijā, divas lekcijas un septiņas sarunas par tēmām, kas izgaismo dažādus okupāciju vēstures notikumus un rosina aizdomāties par tā laika atstāto mantojumu.

1905. gada notikumi Tukumā – mācību materiāli skolēniem

Piedāvā: Tukuma muzejs

Plašāk: <http://www.tukumamuzejs.lv/lv/durbes-pils/?view=Pal%C4%ABgmateri%C4%81li-v%C4%93stures-skolot%C4%81jiem-par-1905.-gada-notikumiem>; <http://www.tukumamuzejs.lv/lv/durbes-pils/?view=Pal%C4%ABgmateri%C4%81li-v%C4%93stures-skolot%C4%81jiem-par-1919.-gadu>

Tukuma muzejs sagatavojis darba lapas skolēniem ar uzdevumiem par 1905. gada notikumiem Tukumā un muižu īpašnieku iesaisti tajā.

Materiāli veidoti tā, lai rosinātu skolēnus kritiski domāt un atšķirt mītus no īstenības, lai veicinātu viņu lasīšanas un informācijas meklēšanas prasmes vēsturiskajos avotos, lai paustu savu viedokli. Papildus ir pievienotas vēsturiskās fotogrāfijas no 1905. gada notikumiem, kas pastiprina skolēnu izpratni par šo laika posmu.

Muzejs aicina skolotājus informēt, par kādām vēsturiskām tēmām vēl būtu noderīgi sagatavot informāciju, rakstot uz e-pastu muzejpedagogs@tukumamuzejs.lv.

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja *EMuzejs*

Piedāvā: Latvijas Nacionālais vēstures muzejs (LNVM)

Plašāk: <http://lnvm.lv/?p=15475>

Muzejs aicina pedagogus un skolēnus, izmantojot LNVM digitālo piedāvājumu vietni *EMuzejs*, kurā pieejamas vairākas digitālās aplikācijas, popularitāti iemantojušās un

regulāri papildinātās rubrikas muzeja sociālajos tīklos, kā arī muzeja virtuālās izstādes *youtube.com* un citās vietnēs.

EMuzejs <https://emuzejs.lnm.lv/>

Vietnē var attālināti iepazīt Latvijas Nacionālā vēstures muzeja ekspozīcijās izvietotās digitālās aplikācijās, kas klātienē nav pieejamas. Daži no virtuāli pieejamajiem resursiem:

“Latvijas senvēsture” – digitāla aplikācija par senāko Latvijas vēstures posmu no pirmo cilvēku ienākšanas Latvijas teritorijā akmens laikmetā līdz 13. gs.

“Nauda un vara Latvijā 16.–18. gs.” – ilustrēts pārskats par naudas vēsturi un politisko varu maiņām Latvijā no Livonijas kara 16. gs. līdz Latvijas teritorijas pievienošanai Krievijas impērijai 18. gs.

“Modernizācija 19. gs.” – bagātīgi ilustrēts resurss par svarīgākajām pārmaiņām sabiedrībā un dzīvesveidā Latvijas teritorijā 19. gs. beigās un 20. gs. sākumā.

“Dauderu nama vēsture” – digitāla aplikācija par grezno Dauderu namu Sarkandaugavā – tā vēsturi, apkārtni un telpām, kā arī ieskats “Dauderu” nodaļas kolekcijā.

Muzeju kopizstāde “Latvijas gadsimts”

Izstādes “Latvijas gadsimts” interneta vietnē <http://latvijagadsimts.grafik.lv/> var detalizētāk iepazīt izstādes koncepciju un *Laika līnijā* izsekot norisēm, kas tuvināja Latviju valstiskās neatkarības iegūšanai. 68 Latvijas muzeju kopizstāde valsts simtgadei tapusi kā hronoloģisks stāsts par Latvijas idejas nozīmi latviešu nācijas un sabiedrības dzīvē, iekļaujot dažādo laikmetu politiskos kontekstus, katra laikposma kultūras, sabiedrisko vai saimniecisko dzīvi raksturojošus priekšmetus un cilvēku dzīvesstāstus.

Metodiskie materiāli Latvijas kultūras kanona iepazīšanai

Piedāvā: Latvijas Nacionālā bibliotēka

Plašāk: kulturaskanons.lv/metodiskie-materiali/

Latvijas kultūras kanons piedāvā plašu materiālu klāstu, ko izmantot dažādu izglītības satura jomu apgūšanai, sekmējot piederības sajūtu un lepnumu par Latviju.

Viens no aktuālākajiem materiāliem Latvijas kultūras kanona resursu klāstā ir foto orientēšanās Pārdaugavas teritorijā. Latvijas Nacionālā bibliotēka un Latvijas kultūras kanons aicina izpētīt Rīgu un izzināt Latvijas kultūru. Materiālu būs ērti lietot arī mobilajās ierīcēs. <https://kulturaskanons.lv/2019/09/30/foto-orientesanas-spele-riga-pardaugava-orienteties-latvijas-kulturas-kanona/?fbclid=IwAR291q59TOdavMEcSwkoeKpg-wP6TKwNtVcZga9sd3pd-IS6WOKVUyjdRL8>.

Zināšanu pārbaudes tests “Iepazīsti Satversmi”

Piedāvā: Kultūras ministrijas Latvijas valsts simtgades birojs

Plašāk: <http://iepastisatversmi.lv/>

Latvija var lepoties ar vienu no vecākajām spēkā esošajām konstitūcijām Eiropā. Satversme ir godam izturējusi laika pārbaudi un, lai arī vairākkārt dažādu politisko režīmu iespaidā tās darbība tikusi apturēta, tā vienmēr ir bijusi līdzās Latvijas tautai, dodot pamatu ticēt un cīnīties par savas valsts neatkarību.

Testā iespējams noskaidrot, cik daudz mēs katrs patiesībā zinām par Latvijas Republikas Satversmi, kas nosaka Latvijas valsts pamatvērtības un mūsu tiesības dzīvot brīvā un neatkarīgā valstī.

Zināšanu pārbaudes tests “Atmini vēsturi - kļūsti par vēsturi!”

Piedāvā: Valsts kanceleja

Plašāk: https://www.mk.gov.lv/lv/atmini_vesturi

Atbildot uz jautājumiem par Latvijas valsts vēsturi deviņos dažādos laika posmos, katrs pats var noskaidrot savu vēstures zināšanu līmeni, kā arī gūt ierosmes tālākiem informācijas meklējumiem.

Interaktīvs video “Ieejas karte”

Piedāvā: Kultūras ministrijas Latvijas valsts simtgades birojs

Plašāk: <http://www.iejaskarte.lv/>

Lai palīdzētu izprast, kā pirms simt gadiem, 1918. gada 18. novembrī, tika pasludināta neatkarīga Latvijas valsts, radīts interaktīvs video, kas atraktīvā veidā ļauj atgriezties pagātnē un piedalīties Latvijas valsts proklamēšanas ceremonijā.

Interneta vietne “Nosargāt brīvību”

Piedāvā: Lielbritānijas vēstniecība Latvijā

Plašāk: <http://www.nosargatbrivibu.lv/lv/>

2019. gadā Lielbritānijas vēstniecība īstenoja divus radošus projektus, lai pastāstītu plašākai publikai par Lielbritānijas lomu Latvijas cīņās par neatkarību 1918. un 1919. gadā. Sadarbībā ar “Studiju Lokomotīve” tapa dokumentālā īsfilma “Sabiedrotais”, kas stāsta par šo sarežģīto laika posmu, kad jaundibinātā Latvijas valsts cīnījās par savu pastāvēšanu. Filma, kas atrodama šajā mājaslapā, palīdzēs saprast, cik grūtā situācijā tobrīd atradās Latvija, un iezīmēs Lielbritānijas militārpersonu un diplomātu lomu šajos notikumos.

Lapā atradīsiet arī uzdevumus pamatskolas pēdējo klašu un vidusskolas skolēniem, lai ar filmas palīdzību skaidrotu Latvijas Neatkarības kara notikumus. Līdzās filmai un uzdevumiem pieejami arī materiāli no izstādes “Nosargāt brīvību. Lielbritānijas militārais un diplomātiskais atbalsts Latvijai 1918.–1920. gadā”, kas 2019. gada 16. oktobrī tika atklāta Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.

Virtuālā izstāde “Luters. Pagrieziens”

Piedāvā: Latvijas Nacionālā bibliotēka

Plašāk: <http://www.luters.lv/lv/par-izstadi/>

Martina Lutera 1517. gadā Vitenbergā publiskotās 95 tēzes un viņa aizsāktā reformācija pārveidoja Eiropu, un šie tālie notikumi tieši ietekmē mūs Latvijā, 21. gadsimta sākumā. Mājaslapā atrodama izstādes digitālo stāstu versija par vēlo viduslaiku dievbijību, Lutera cīņu pret indulgencēm un konfliktu ar Romas katoļu baznīcu, par to, kā izplatījās viņa mācība un kādā veidā Lutera reformācija veicināja rakstītās latviešu valodas attīstību. Saitē ir iespēja iepazīties ar izstādē “Luters. Pagrieziens” (1.11.2017–04.02.2018) stāstītiem video stāstiem 5 sadaļās: Pirms Lutera. Dievbijība vēlajos viduslaikos, Luters nostājas pret, Lutera vēsts izplatās, Lutera dziesmas, Bībele un Luters.

Elektronisks buklets “Deklarācijai “Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu” 30”

Piedāvā: Kultūras ministrijas Latvijas valsts simtgades birojs

Plašāk: https://lv100.lv/Uploads/2020/04/30/4_maijs_30_e_buklets.pdf

Kultūras ministrijas Latvijas valsts simtgades birojs sagatavojis Latvijas neatkarības atjaunošanas trīsdesmitgadei veltītu informatīvu materiālu – elektronisku interaktīvu bukletu, kas ērti lasāms tiešsaistē telefonā vai datorā, kā arī lejupielādējams *pdf* formātā.

Bukletā iekļautas vēsturiskās fotogrāfijas un dokumenti, noderīgas saites uz videoarhīviem un vērtīgiem papildu izziņas materiāliem, kas izmantojami ne vien vēstures stundās un gatavojoties eksāmeniem, bet arī ikviena zināšanu padziļināšanai.

Īpaša informatīvajā materiālā ir Daiņa Īvāna eseja, kas veltīta tieši Latvijas neatkarības atjaunošanas trīsdesmitajai gadadienai.

Virtuālā izstāde “VEF 100 gadi”

Piedāvā: Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts arhīvs un VEF kultūras pils

Plašāk: <http://www.archiv.org.lv/vef/>

Lai iepazīstinātu sabiedrību ar vienu no lielākajām 20. gs. Latvijas rūpnīcām un izceltu tās 100 gadu jubilejas faktu, Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts arhīvs kopā ar VEF vēstures muzeju ir izveidojis virtuālo izstādi “VEF 100 gadi”. Tā ļauj ielūkoties VEF attīstības, uzplaukuma un dažādu laikmetu radīto peripetiju aspektos un atstātajās vēstures liecībās, kas pēc vairāku gadu desmitu pavadīšanas arhīvu fondos ir redzamas plašākai sabiedrībai.

Virtuālā izstāde “VEF 100 gadi” radīta 9 sadaļās pēc hronoloģiskā principa, ko atspoguļo politiskie apstākļi, VEF ražotā produkcija, ievērojamākie VEF speciālisti, laikabiedru atmiņas, foto un video liecības – sākot no VEF dibināšanas 1919. gadā līdz produkcijas ražošanas izbeigšanai 20. gs. 90. gados.

Redzi, dzirdi Latviju!

Piedāvā: Latvijas Nacionālais arhīvs

Plašāk: <http://www.redzidzirdilatviju.lv/lv/>

“Redzi, dzirdi Latviju!” ir Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīva audiovizuālo, foto un skaņas dokumentu digitālā krātuve. Meklē, skaties un klausies arhīva dokumentus par Latviju, tās cilvēkiem un dažādām politiskās, sabiedriskās un kultūras dzīves norisēm no 19. gadsimta vidus līdz mūsdienām.

Digitālā izstāde “Ķeguma hidroelektrostacija Eduarda Krauca fotogrāfijās”

Piedāvā: Jaunais Rīgas teātris

Plašāk: <https://energetikasmantojums.lv/>

Izstāde atspoguļo spēkstacijas celtniecību no 1936. līdz 1940. gadam. Ievērojamā kinodokumentālista un fotogrāfa Eduarda Krauca izcilās fotogrāfijas iekļautas

UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā. E. Kraucs mūsdienu cilvēkam radījis unikālu iespēju – skatīt un dzīvot līdzī spēkstacijas būvniecības procesam, pievēršot uzmanību konkrētām objekta detaļām, vienlaikus ļauj apbrīnot arī vērienīgos un kolorītos būves kopskatus. Digitālajā izstādē skatāmo fotovēstījumu papildina aizraujoši fakti no Ēvalda Šica rakstītajām Ķeguma HES būvdarbu dienasgrāmatām, kā arī informācija par izciliem Latvijas inženieriem, kuri organizēja un vadīja spēkstacijas celtniecību.

LITERATŪRA UN GRĀMATNIECĪBA

Nacionālā enciklopēdija

Piedāvā: Latvijas Nacionālā bibliotēka

Plašāk: <https://enciklopedija.lv/>

Gan attālinātajam, gan klātienes mācību procesam lieliski noder Nacionālās enciklopēdijas digitālā versija. Nacionālās enciklopēdijas vairāk nekā 1800 šķirklus papildina fotogrāfijas, tabulas, grafiki, kartes, audio un video ieraksti, hipersaites un norādes uz saistītiem resursiem, literatūras avotu saraksti. Enciklopēdija ir nozīmīgākais populārzinātniskais informācijas resurss latviešu valodā.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas podkāsts “Klausītava”

Piedāvā: Latvijas Nacionālā bibliotēka

Plašāk:

<https://open.spotify.com/show/0NM33nUrAV4GVUAKP45pvl?si=BMyYoaV8QMmhbbdj5wsAuw>

“Klausītava” – bibliotēkas darbinieku, literātu, vēsturnieku, zinātnieku un blogeru veidoti apskati par jaunām, interesantām un aizraujošām Latvijā izdotām grāmatām.

Tautas dziesmu krātuve

Piedāvā: Latviešu folkloras krātuve un citi

Plašāk: www.dainuskapis.lv

Krišjānis Barons (1835–1923), dēvēts arī par Dainu Tēvu, lai arī nav ieguvis filologa izglītību, savu mūžu ir veltījis folklorista darbībai, kārtojot piesūtītos folkloras tekstus

un rediģējot tautasdziesmu izdevumu. Viņa sakārtotais un rediģētais izdevums “Latvju dainas” laika posmā no 1894. līdz 1915. gadam izdots sešos sējumos (astoņās grāmatās).

Mājaslapā pieejams katalogs ar iespēju meklēt tautas dziesmu tekstus un attiecīgās rokrakstu lapiņas.

Multimediāls projekts “The Latvian ABC”

Piedāvā: Latvijas Institūts

Plašāk: <https://www.li.lv/lv/latvijas-instituts-isteno-multimedialu-projektu-arvalstu-auditorijai>

Lai godinātu Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas deklarācijas trīsdesmito gadadienu, Latvijas Institūts izveidojis multimediālu projektu “The Latvian ABC”, kas angļu valodā ir pieejams brošūras, audio un digitālā formā.

Izmantojot 33 latviešu alfabēta burtus, tajā ieskicēti Latvijas vēstures galvenie pieturas punkti, izceltas Latvijas ikoniskākās vietas, spilgtākās personības, kā arī nedaudz ironiskā veidā apspēlētas latviešiem raksturīgākās īpašības. Šis materiāls var noderēt angļu valodas stundās, kā arī sadarbojoties ar ārzemju partneriem.

Digitāli grāmata lasāma:

https://www.latvia.eu/sites/default/files/media/the_latvian_abc.pdf.

Grāmata klausāma: <https://soundcloud.com/li-info/sets/the-latvian-abc>.

Jaunais Rīgas teātris lasa grāmatas mājās

Piedāvā: Jaunais Rīgas teātris

Plašāk: <https://vimeo.com/jaunaisrigasteatris>

Pandēmijas laikā Jaunais Rīgas teātris uzsāka projektu “JRT lasa grāmatas mājās”. Kamēr teātris bija slēgts un visiem bija jāpaliek mājās, aktieri izvēlējās grāmatas, ko lasīt jums. Visi video lasījumi vienuviet pieejami JRT vimeo kontā.

Raidījums “Literatūra”

Piedāvā: Studija “VFS Films”

Plašāk: <https://replay.lsm.lv/lv/raidijums/210/literature?type=all&page=1>

Marta Selecka un Gustavs Terzens raidījumā “Literatūra” kopā ar rakstniekiem un grāmatām ceļo latviešu literatūras dārgumu pasaulē.

Plašāks pieejamo kultūras norišu piedāvājums digitālajos resursos:
<https://www.lv100.lv/jaunumi/lv100-projekti-digitalajos-resursos/>
<https://www.km.gov.lv/lv/kultura/kultura-timekli/ekultura-digitalie-resursi-un-e-pakalpojumi>.

Kontakti

E-pasts: skolas.soma@km.gov.lv

Aija Tūna

Programmas “Latvijas skolas soma” vadītāja
Kultūras ministrijas Latvijas valsts simtgades biroja Izglītības un jauniešu projekta
vadītāja

E-pasts: Aija.Tuna@km.gov.lv

www.lv100.lv/skolassoma

#LV100 #LatvijasSkolasSoma #SkolasSoma
